

NOWINY

Przedpłata miesięczna z do-
stawą do domu 1,54 zł.

Cena numeru 20 gr.

Redakcja i Admin. Tarn. Góry — Tel. 1034

Wychodzi w każdą środę i sobotę.

R e k l a m y:

0,20 zł za 1 łamowy wiersz mm

Ogłoszenia według
umowy.

NIEŚCIE POMOC NAJBIEDNIEJSZYM

DOM TOWAROWY
HERMANN MITSCHKOWSKI,
TARNOWSKIE GÓRY, NARÓŻNIK RYNKU

poleca po najtańszych cenach:
sukienki dziecięce, trykoty, towary wełniane
rękawiczki, pończochy, bieliznę trykotową,
artykuły męskie, kapelusze, czapki, para-
solki, laski, firany, materiały wełniane,
towary krótkie itd.

Największy magazyn wełny na pończochy
i roboty ręczne.

Czy zbliżamy się ku końcu świata?

Nędza, głód — ludożerstwo. — Dwieście milionów bez pracy.

Paryż, w październiku.

Specjalny wysłannik paryskiego „L'Intransigeant“, który przebywa obecnie na terytorium chińskim, nadsyła stamtąd przejmujący obraz tragicznego spustoszenia i ruiny, w jakiej znajdują się obecnie Chiny.

Wzbijamy się w górę — opowiada dziennikarz paryski — w małym samolocie turystycznym ponad olbrzymią pustynię, zalaną wodą... W miejscach, z których woda odpłynęła, widzimy tylko ruiny, olbrzymią żółtą dolinę, pełną gliny i kamieni... Woda, glina i kamienie pokrywają obecnie urodzajne niegdyś tereny Chin.

Chiński minister spraw wewnętrznych stwierdził oficjalnie, iż na terenie Chin znajduje się obecnie 200 milionów bezrobotnych. Nie można wprost uświadomić sobie, co przedstawia ta olbrzymia cyfra. Wyobraźnia ludzka nie jest zdolna objąć 200 milionów ludzi. Gdy jednak człowiek wzbije się w przestworza powietrzne i rzuci z góry okiem na teren Chin, ma natychmiastowe potwierdzenie tej ogromnej cyfry w tym, co widzi.

Nieskończone przestrzenie zniszczenia.

Tam, gdzie znajdowały się ongiś uro-

dzajne pola, leży dziś woda, lub co najmniej glina, nie nadająca się pod uprawę. Tam, gdzie stały domy, widzi się obecnie tylko ruiny. Na miejscu dawnych fabryk sterczą jakieś poniszczone resztki murów. Tam, gdzie kopalnie dostarczały bogactw i pozwalały setkom tysięcy ludzi żyć dostatnio, pozostało dziś tylko trochę żelazniwa. Byłoby rzeczą bezużyteczną i nużącą wymienianie rozmaitych nazw i imion. My, Europejczycy, nie wiemy nigdy, czy ten lub ów wyraz chiński określa rzekę, miasto, górę lub jakiegoś generała.

Przelatujemy nad całą prowincją Hupe, częścią Kan-Hoh. Ludność, która pozostała przy życiu w prowincji Hupe, oblicza się na 35 milionów. Ci, co żyją w miastach, to same wynędzniałe szkielety. Mieszkańcy wsi to opryszk i bandyci, podobni raczej do dzikich zwierząt....

Brak dziś pracy w polach, brak pracy w fabrykach. Niema materiałów na odbudowywanie zrujnowanych powodzią terenów kraju. A zresztą ludzie nawpół przymierający z głodu, czy byliby zdolni do pracy?

—0—

Ludzie-szakale.

Z czego żyją nieszczęśliwi Chińczycy? Na terenie całego mnóstwa wiossek żywią się dziś korą drzew, którą suszą. W innych znów wioskach odbywa się na wielką skalę sprzedaż kobiet. Chińczycy sprzedają swoje żony i córki kupcom z okolic południowych, wzamian za garść ryżu lub pół worka zboża.

Widziałem na własne oczy — opowiada dziennikarz paryski — trupy ludzkie nawpół zjedzone, poogryzane. Byłem świadkiem polowania na psy... na psy tłuste z tego powodu, iż żywiły się trupami ludzi...

Żyje się tu z dnia na dzień. Dla Europejczyka jest rzeczą wprost niezrozumiałą, w jaki sposób te miliony ludzi utrzymują się przy życiu. Któż bowiem mógł tu mieć jakieś oszczędności? Wszak robotnikom chińskim płacono im zaledwie 4 dolary (35 zł.) na miesiąc (III). I dlatego w większości fabryk nie zainstalowano nawet pomp motorowych, ponieważ gaża, płacona ludziorom, zatrudnionym przy pompowaniu kalkulowała się taniej, aniżeli maszyny (!)...

A jednak mimo wszystko miliony ludzi żyją jakoś dalej w tych spustoszonych okolicach. Od czasu do czasu, jakby cudem, przybywa jakiś transport środków żywnościowych. W większości wypadków owa przesyłka ograbiona jest o wiele wcześniej, zanim dojdzie do celu swego przeznaczenia. I dlatego też bandyci utrzymują się jakoś łatwiej i dłużej na powierzchni, aniżeli reszta ludzi.

Pozatem, gdy władze wysyłają pociąg z zapasami żywności, pociąg ten ma wszelkie szanse wykołowania się, ponie-

waż wszystkie szyny i tory kolejowe są wszędzie zniszczone lub co najmniej uszkodzone. Od lat całych nie przeprowadza się żadnych napraw, żadnej odbudowy. A zresztą całe Chiny posiadają zaledwie 10.000 km. dróg kolejowych... Kilka pociągów luksusowych, kursujących pomiędzy wielkimi miastami z pullmanem i wozem restauracyjnym, kilka linii międzynarodowych. Dla komunikacji wewnątrz kraju używa się samochodów lub podróżuje się w karawanach z wielbłędami. Zanim zaś te wielbłądy przedostaną się do okęgów, dotkniętych klęską głodu, dziesiątki milionów ludzi wymrze przedtem..

Ocean nędzy.

Podróż powietrzna ponad terenem Chin uwypukla tylko tragiczny fakt, z jaką nieubłaganą jednostajnością nędza objęła całą środkową i dolną część doliny rzeki Jangsekjang. Z jaką straszną, można powiedzieć, „sprawiedliwością“ zadomowiła się w Hupe, Honan, Seczu-an, w Szansi, Kjang-Si i w prowincjach środka... Trzebaby pisać dziesiątki artykułów, aby móc zacytować wszystkie te nazwy, które w gruncie rzeczy sprowadzić można do jednego mianownika: głodu, zarazy, ludożerstwa. Na olbrzymich połaciach ziemi całe pożywienie ludności ogranicza się tylko do wysuszonej kory drzew i liści, do tego, co można ukraść kupcowi, który jakimś dziwnym zbiegiem okoliczności zachował jeszcze kilka worków zboża...

W Hankau cholera i dżuma dziesiątkuje ludność. Człowiek staje się mi-

nowoli fatalistą i mówi sobie: dziś ten, a jutro może ja?... Niema sposobu przeciwdziałania tej pladze.

Bojkot Japończyków

A jednak w tem wygłodniałem mieście organizuje się masowe zebrania, meetingi, protestujące przeciwko inwazji japońskiej w Mandżurji. Jest rzeczą już dziś prawie pewną, że Nankin i Pekin zawrą przymierze. Chiny zjednoczą się w niebezpieczeństwie i w nędzy...

Przez całe Chiny przebiegło jedno hasło: mimo nienawiści dla wszystkiego co jest obce, a specjalnie dla tego, co japońskie, mimo propagandy nacjonalistycznej, na wszystkich zebraniach publicznych, słyszy się słowa: „Nie używajmy broni! Bojkotujmy!“. Zdaniem tutejszej ludności, nie należy strasłem odpowiadać na strzał. Należy natomiast bojkotować towary japońskie, mimo, że w tych czasach głodu potrzebuje się ich gwałtownie.

W miastach chińskich banki japońskie zmuszone są zamykać swe okienka. Armia japońska posuwa się wprawdzie naprzód, lecz przemysłowcy i bankierzy japońscy otrzymują cios po ciosie. Japonia nie może wyrzec się rynku chińskiego. Skutkiem zaś tego przyływu energii w Chinach, tych nagłych a zadziwiających decyzji bojkotowych, Japonia skazana jest na porażkę bez względu na zajmowane przez siebie linie kolejowe i tereny.

Skazani na bandytyzm.

Olbrzymie polacie Chin roją się od band bandyckich. Rząd nankiński rozpuścił większą część swoich wojsk, ponieważ nie mógł ich opłacić. Żołnierze ci stali się przeważnie bandytami i teraz włóczą się po kraju. Jednakże bandyci chińscy różnią się zasadniczo od tych, których określamy mianem „bandytów“ w Europie. W 99 wypadkach na sto są to ludzie nieszczęśliwi, zgłodniałi, którzy nie mają innego środka na utrzymanie się przy życiu, jak zdobycie z bronią w rękę jakiejś strawy.

Rzadko zdarza się, aby bandyci, napadłszy na podróżnych, brali ich do niewoli w tym celu, aby wyłudzić od nich potem okup na życie. W spustoszonych tych terenach pieniądze nie przedstawiają bowiem żadnej wartości. A więc $\frac{3}{10}$ bandytów chińskich zadawała się odebraniem żywności tym, których napadli. Gdy podróżny został już ogołocony z żywności, jaką posiadał, pozostaje nadal — można powiedzieć — „pod opieką“ bandytów.

Tu i ówdzie bandyci zmieniają się w ludożerców, w dzikie bestje. Rzucają się oni nawet na chorych, na wałęsające się dzieci, na bezbronne kobiety i zabijają swe ofiary, aby potem rzucić się chciwie na ich mięso.

Niedaleką jest chwila, w której nawet żołnierze z armii regularnej zaczną się zabijać między sobą, aby móc choćby w ten sposób zdobyć kawałek mięsa, aby móc nasycić swój straszliwy głód...

Odkopanie w Lipsku masowego grobu żołnierzy

Donoszą z Lipska: Zupełnie przypadkowo przy pracach budowlanych w Lipsku odkopano przy Zwikauerstr. na głębokości od 20-70 centymetr. większą ilość piszczele ludzkich. Przypuszczają, że chodzi tu o masowy grób żołnierzy, poległych w bitwie pod Lipskiem w r. 1813, w której jak wiadomo, brało również udział wojsko polskie pod wodzą ks. Józefa Poniatowskiego.

—0—

Wzrost przemysłowości

na granicy łotewsko-polskiej.

Na granicy łotewskiej daje się zauważyć wzrost przemysłowości. Wobec energicznej walki z przemysłnikami przechodzą oni przez granicę uzbrojeni w karabiny i granaty. W niedzielę wieczorem placówka KOP-u stoczyła potyczkę z przemysłnikami, osaczając w rejonie Tummont dwóch przemysłników z cukrem. Z drugą groźną bandą, uzbrojoną w karabiny i granaty, stoczył walkę patrol KOP-u pod Brasławiem. Do zasadzki KOP-u przemysłnicy dali kilkanaście strzałów i rzucili kilka granatów ręcznych. Po dłuższej strzelaninie przemysłnicy wycofali się i poczęli uciekać w kierunku granicy łotewskiej, porzucając cukier. Banda składała się z 1 przemysłnika i 2 kobiet. Skonfiskowany przemysł przedstawia wartość kilku tysięcy złotych.

—0—

Walka z skutkami bezrobocia.

Dnia 12 października rb. odbyła się w Komisarjacie Rządu m. st. Warszawy konferencja w sprawie walki ze skutkami bezrobocia wśród pracowników umysłowych, zwołana staraniem sekcji pracy Stołecznego Komitetu do Spraw Bezrobocia. W konferencji brali udział przedstawiciele związków zawodowych wszystkich kierunków politycznych, inspekcji pracy oraz Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Warszawie. Tematem obrad była sprawa zmniejszenia ilości bezrobotnych w drodze likwidacji godzin nadliczbowych oraz usunięcia cudzoziemców. Ze sprawozdań delegatów związków zawodowych wynika, że mimo kryzysu gospodarczego w wielu gałęziach przemysłu i handlu istnieje praca w godzinach nadliczbowych; dotyczy to zwłaszcza prywatnych przedsiębiorstw handlowych, biurowych, towarzystw ubezpieczeniowych, towarzystw spedycyjnych i wielu innych. W wielu towarzystwach ubezpieczeniowych w niektórych biurach spedycyjnych oraz w bankach pracuje znaczny odsetek cudzoziemców, których można by z pożytkiem zamienić pracownikami narodowości polskiej. W rezultacie dyskusji postanowiono powołać do życia stałą komisję do spraw pracowników umysłowych przy sekcji pracy Stołecznego Komitetu do Spraw Bezrobocia, która stanowiłaby łącznik pomiędzy wszystkimi związkami zawodowymi stolicy i koordynowałaby ich wysiłki w kierunku zwalczania skutków bezrobocia.

Sprawy lokalne Rehabilitacja białej plamy.

z Tarn. Gór.

Wszehpolska wystawa drobiu, gołębi i królików w Toruniu odbędzie się w czasie od 5 do 8 grudnia 1921 r. pod protektorem JWPana ministra Rolnictwa. Powyższa Wystawa ma pierwszorzędne znaczenie, gdyż daje zwiedzającym pogląd na obecny stan naszej hodowli drobiu i hodowcom równocześnie możliwość do zaopatrzenia się w materiał narodowy z pierwszorzędnych źródeł.

Powietrze jest jak kobieta. Po kilku naprawdę pięknych dniach jesiennych, nastąpiła pora deszczów i przenikliwego zima.

Ulice jak np. Sienkiewicza i prowadzące ku Nowej Osadzie toną całe w lepkiem błocie, a mieszkańcy smutnie pokiwując głowami, powtarzają słowa: „Powietrze jest jak kobieta zmienne i niestałe.”

Wywiadówka w Gimnazjum Męskim. W ubiegłą środę odbyła się w tut. Gimnazjum Męskim wywiadówka. Wywieszenie tablic z nazwiskami pp. profesorów na drzwiach poszczególnych klas znacznie ułatwiało rodzicom orjentację. Również najnowsze zarządzenie p. dyrektora Grzybowskiego co do pojedynczego wywiadu zasługuje na uznanie. Częste wywiady o postępach uczniów są konieczne i przypuszczać należy, że takowe o wiele więcej ułatwią pracę nauczycielom w wychowaniu naszej młodzieży.

Na rzecz Pow. Komitetu Niesienia Pomocy Bezrobotnym zebrała Redakcja Nowin za pomocą łańcucha prasowego per 15 X 31r. kwotę 564-zł. 80 gr., które to poszczególne kwoty ofiarowane przez kontynuujących łańcuch prasowy każdorazowo złożone zostały na depozyt w Banku Ludowym w Tarnowskich Górach do dyspozycji Powiatowego Komitetu Niesienia Pomocy Bezrobotnym. Funduszem tem dysponować może jedynie przewodniczący odnośnego komitetu p. Starosta Korol, który jak nam oświadczył, złożony pieniądź z łańcucha prasowego uważać będzie za takzwany „fundusz żelazny”.

Pożar. W ubiegły wtorek wieczorem powstał na III piętrze zabudowania p. Heliosa przy ul. Piastowskiej pożar. Straż pożarna która pomimo, iż syrena magistracka, która obecnie z powodu remontu wieży magistrackiej jest nieczynna, więc alarmować nie mogła, stosunkowo była prędko na miejscu wypadku i ogień zlokalizowała. Powstałe szkody nie są znaczne i pozatem pokryte przez Tow. Ubezpieczalne.

Bata. Dnia 1 listopada rb. będziemy świadkami nowootwarcia wspaniałego składu oraz warsztatu obuwia przy ul. Krakowskiej (dawniej Rędzioch). Czechosłowacka fa. Bata przeprowadza, obecnie remont wspomnianej ubikacji i urządza tam swą filję. Miejmy na razie tylko tę nadzieję, że przy obecnych ciężkich czasach gospodarczych będziemy tam mogli nabyć obuwie pierwszorzędного gatunku i pomimo tego, chociaż nie „zupełnie darmo”, ale po znacznie niższych cenach.

Z Związku Uchodźców Śląskich. W niedzielę dnia 18 bm. o godz. 14-tej (2-ga po południu) odbędzie się zebranie związku Uchodźców na sali w Strzelnicy. Na porządku dziennym są nadzwyczaj ważne sprawy, wobec czego poleca się, aby wszyscy członkowie wzięli w tem zebraniu gremjalnie udział.

O lepsze oświetlenie na szosie Starotarnowickiej. Mieszkańcy zwracają się za naszym pośrednictwem z prośbą do Magistratu o lepsze oświetlenie na tej szosie, kilka bowiem lamp gazowych są tak nikle, że cała szosa tonie od mroku o ciemnościach wprost egipskich.

Jesteśmy przekonani, że Magistrat zaradzi temu.

Przeniesienie biur państw. Z dniem 1 listopada przeniesiony zostanie Inspektorat Kontroli Skarbowej do budynku Urzędu Skarbowego przy ul. Lublinieckiej.

Jak nas informują, Kasa Skarbowa, która obecnie mieści się w Hot. Polonia również przenosi 1 lut. 32r. swoje agendy do Urzędu Skarbowego przy ul. Lublinieckiej a nie jak pierwotnie przypuszczano do willi fyr. Moeler.

Dopiero dzisiaj piszemy o naszym procesie, który odbył się w poniedziałek przed tut. sądem grodzkim, gdyż czekaliśmy aż wyrok stanie się prawomocnym — a sprawa ta naprawdę ciekawa.

W piękny poranek lipcowy zobaczyli nasi obywatele afisze które w porze nocnej tak po złodziejsku zostały rozlepione na parkanach i murach, a które nawoływały wszystkich członków Kasy Chorych na wielki wiec protestacyjny przeciwko dyrektorowi oraz naczelnemu lekarzowi miejscowej Kasy Chorych. Afisz podpisał komitet bez wyszczególnienia swych „Szanownych” nazwisk.

Naturalnie, że musieliśmy potępić taką podziemną metodę walki i zajęliśmy na łamach naszego pisma odpowiednie stanowisko. Lecz niestety gazeta nasza No. 47 z dnia 12 lipca br. uległa konfiskacie za artykuł „Kto to jest ten Komitet?” Czytelnicy zdumieni, że za artykuł pod powyżej ogłoszonym nagłówkiem nie zawierającym absolutnie nic, co byłoby sprzeczne, albo niezgodne z prawdą uległ konfiskacie, a zdumienie spotęgowała świadomość, kto konfiskatę zarządził, gdyż panek ten chętnie się z tego na każdym kroku.

W następstwie konfiskaty zasiadł nasz redaktor na ławie oskarżonych. Długo nie potrzebował usprawiedliwiać się przed sądem, gdyż rzeczywisty stan rzeczy jaki przedstawiono w odnośnym artykule przemawiał sam za siebie. Udowodnił, że pewne osoby usiłowały utracić ludzi, którzy mają za sobą za-

ługi, a którzy cieszą się pełnem zafianiem, a dzięki którym to gospodarka naszej Kasy Chorych może być wzorem dla wszystkich innych. Po naradzie zapadł wyrok uwalniający redaktora od winy i kary, sąd uchylił konfiskatę oraz nałożył kosztą postępowania sądowego na Skarb Państwa, uzasadniając to tem, iż Sąd nie dopatrzył się w postępowaniu redaktora t. zw. „ciężkiego wybryku” o który go oskarżono.

Proces skończony, wyrok wydany, skarb państwa płaci kosztą.

Lecz teraz epilog. Wszak ponieśliśmy szkodę materialną dzięki właśnie lekkomyślnej konfiskacie, zarządzanej przez nieświadomego urzędnika i tej właśnie będziemy wszelkimi środkami dochodzili.

Strata podwójna — gdyż prócz kosztów sądowych skarb państwa będzie musiał nam odszkodowanie zapłacić — a teraz pytamy: Czy nie byłoby racjonalne, aby wszystkie koszty nie ponosił Skarb Państwa, lecz właśnie ten urzędnik, który spowodował konfiskatę? Byłoby to nauczka dla wszystkich panów, których tytuły nabawiły niebezpiecznej megalomanii — wprowadzie pana tego, który zarządził konfiskatę już niema w Tarn. Górach, lecz niechaj wie, że nie zawsze wolno tak dla swego widzi — mi — się konfiskować, gazetę gdyż ponad wszystko stoi sprawiedliwość Sądu.

—0—

Podniesienie opłat pocztowych.

W „Dzienniku Ustaw” nr. 19 z dnia 14 października br. ukazało się rozporządzenie ministra poczt i tel., wprowadzające z dniem 15 bm. nową taryfę pocztową, telegraficzną i telefoniczną, oraz zawierające stawki, które na rzecz bezrobotnych będą pobierane do tej taryfy, w okresie od 15 października br. do 14 kwietnia 1932 r.

Nowa taryfa w stosunku do poprzednio obowiązującej wprowadza

trzy zmiany w opłatach pocztowych, a mianowicie: opłata za list zamiejscowy zwykły w kraju wynosić będzie 30 gr., zagraniczny 60 gr., za kartę pocztową zwykłą w kraju 20 gr., zagranicę 35 gr., za polecenie 60 gr., zatem list polecony w kraju według taryfy nowej kosztować będzie 90 gr., kartka pocztowa polecona 80 gr.

Par. 4 rozporządzenia przewiduje ponadto wprowadzenie w okresie od 15 października br. do 14 kwietnia 1932 r. specjalnych opłat dodatkowych do portu pocztowego, które przeznaczone będzie na rzecz bezrobotnych.

Opłata dodatkowa na list zamiejscowy tak prywatny, jak i urzędowy bez względu na wagę wyniesie 5 gr., na kartkę zamiejscową pojedynczą 5 gr., na kartkę z zapłaconą odpowiednią 10 gr., za druki prywatne i urzędowe bez względu na strefę do wagi 5 gr., za paczki prywatne i urzęd-

dowe bez względu na strefę do wagi 5 kg. 5 gr., do wagi 10 kg. 10 gr., do wagi 15 kg. 15 gr., do wagi 20 kg. 20 gr. Do polecenia przesyłek miejscowych 5 gr., do opłat za doręczenie: 1) przekazów pocztowych i telegraficznych, oraz przekazów PKO. pieniężnych do 100 zł. 5 gr., do 500 zł. 10 gr., do 1.000 zł. 25 gr., do 2.000 zł. 50 gr., 2) listów wartościowych do 100 zł. podanej wartości 5 gr. do 1.000 zł. 10 gr., do 5.000 zł. 25 gr. ponad 5.000 zł. 50 gr. 3) paczek bez względu na wagę 5 gr.

Do abonamentów telefonicznych

od każdego aparatu głównego, albo linii łączącej centralkę domową z centralą miejską miesięcznie w grupie I. 50 gr., w grupie II i III 1 zł., w grupie IV i V 1.50 zł., od każdego aparatu dodatkowego miesięcznie w grupie I i II 50 gr., w grupie III, IV i V 1 zł.

Dopłaty na rzecz bezrobotnych mają zastosowanie jedynie do obrotu pocztowego wewnątrz państwa, a więc nie dotyczą obrotu zagranicznego i W. M. Gdańskiem.

A więc według nowej taryfy łącznie z dodatkiem na rzecz bezrobotnych w okresie najbliższych 6 miesięcy opłata za list zwykły zamiejscowy krajowy wyniesie 35 gr., polecony 1 zł., za kartkę pocztową zwykłą zamiejscową 25 gr., poleconą 90 gr.

Sprawność Policji tarnogórskiej.

Kilka dni temu puszczone w tut. miejscowości oraz okolicy kilka sztuk 500-zł. w banknotach w obieg, o czem Nowiny już krótko pisały. Nasza Policja, jak zwykle czujna, tym razem okazała szczyt swych zdolności pod każdym względem, albowiem dalsza fabrykacja wspomnianych banknotów została przez sprytnych naszych wywiadowców jakimi to są st. przodownik p. Hadyk oraz przodownik Śmiłowski uniemożliwiona. (Oczywiście nie brali oni w tym wypadku udziału, iż powstanie przez to większe bezrobocie, uczynili to nawet bez zezwolenia komisarza demobilizacyjnego!!)

Ślad fabrykacji tych kosztownych banknotów prowadził aż do Wielunia. Kierownik Komisariatu Policji Wojew. Śl. p. Nowak nadzwyczaj umiejętnie przeprowadził śledztwo, tak, iż udało się ująć wszystkich fabrykantów poczynawszy od litografa a skończywszy na właścicielu cegielni parowej. Są to: litograf Głanowski Kazimierz z Łodzi, Koj Władys-

ław z Wielunia, Wolnicki Stanisław z Rybnej, oraz jego małżonka Władysława (również pochodzący z Wielunia), poza tem właściciele cegielni parowej w Wieluniu, Bracia Szaniewicz Piotr i Stanisław. Energiczne śledztwo, które w tym kierunku p. Komisarz Nowak przeprowadził, skończyły się z tym wynikiem, iż skonfiskowano dalsze 100.000 złotych, świetnie podrabianych i gotowe do puszczenia w obieg. Oczywiście uległa również konfiskacie cała fabryka z wszelkimi przyrządami potrzebnymi do drukowania odnośnych banknot. Skończyła się zatem dalsza fabrykacja banknotów dzięki wielkiej czujności oraz umiejętności naszej miejscowej Policji Wojew. Śląskiego. Jest to wynik wielkiej natury, którym szczycić się mogą wszyscy ci funkcjonariusze, którzy przyczynili się do wykrycia tegoż.

—0—

Dr. Kazimiera Komuniecka

otworzyła

gabinet lekarski

przy ul. Karola Miarki nr. 20.

Przyjmuje w chorobach kobiecych, położnictwie, oraz w chor. dziecięcych od godz. 10-tej do 12-tej przedpołud. od godz. 3-ciej do 5-tej popołudniu.

Z posiedzenia Rady Miejskiej.

Czwartkowe posiedzenie R. M. zagał przewodniczący p. Bacik punktualnie, godz. 6-tej. Na porządku obrad dziennych było aż 12 spraw, nad którymi tym razem szczegółową i żywą debatę prowadzono. Protokół z rewizji za miesiąc sierpień i wrzesień głównej Kasy Miejskiej, oraz Miejskiej Kasy Oszczędności referował radny p. Łukoszczyk. Słusznie p. i. zarzucał Magistratowi iż bez uchwały R. M. z innych działów czerpie fundusze na cele nie przeznaczone przez R. M. Ad punkt 2. obrad, zwolnienie rachunku rocznego Miejskiej Kasy Oszczędności za rok 1930 referował również p. Łukoszczyk, który stawiał wniosek aby zbadanie rachunku rocznego nastąpiło przez rewizora związku Kas Oszczędnościowych. Radny p. Cieśliński wniosek ten popierał i odpowiednio uzasadnił. Następnie uchwalono jednogłośnie dodatkowych kredytów celem pokrycia przekroczeń budżetowych za rok 1930-31 (Referent p. radny Stawinoga). Na wniosek przewodniczącego Rady Miejsk. uchwaliła Rada M. 5.000 złotych na urządzenie ślizgawki w parku miejskim. Zgodnie z uchwałą Magistratu z dnia 17 września 31 ustalono dodatek komunalny za rok 1932 w dotychczasowej wysokości t. j. od patentów na wyrob. 10 proc. i od patentów na sprzedaż trunków, przetworów wódczanych, spirytusowych 100 proc. W sprawie zmiany statutu w przedmiocie pobrania opłaty kanalizacyjnej referował radny p. Łukoszczyk. Po długiej i żywej dyskusji uchwaliła R. M. zmianę statutu w przedmiocie pobrania opłaty kanalizacyjnej z dnia 20 marca 1931 r. w myśl rozporządzenia Rady Wojewódzkiej. Komisja gospodarcza winna przedłożyć Magistratowi w najbliższym czasie propozycję zmiany paragrafu III ust. 1 statutu w brzmieniu, która umożliwi korporacjom miejskim dostosowania wymiaru opłat do warunków lokalnych miasta. Ewentualna zmiana statutu nastąpiłaby z mocą od 1 kwietnia 1932r. Na wniosek radnego p. Jarczaka wniesiony w imieniu związku właścicieli domów i gruntów w Tarn. Górach w sprawie projektu statutu kanalizacyjnego odsyła się go do komisji gospodarczej celem rozpatrzenia. Magistrat powinien przedłożyć na następnej posiedzeniu konkretne propozycje w sprawie pobrania opłat na rok bieżący. W sprawie badania rachunku z kanalizacji i oczyszczalni uchwalono sprawę dać zbadać przez rzeczoznawcę radcę pana Słotwińskiego. Odnośnie do punktu 8 w sprawie sprzedaży parceli miejskiej przy ul. Parkowej zmieniono pierwotną uchwałę R. M. w ten sposób iż parcelę sprzedaje się p. prof. Piernikarczykowi, zamiast p. Kłapie.

Na wniosek radnego p. Cieślińskiego zarządził przewodniczący przerwę 5 minutową, po upływie której powzięto następującą uchwałę:

Rada Miejska przyląca się do uchwały Magistratu z dnia 6 października br. w sprawie zasilania funduszu dla bezrobotnych, z tem, że podwyżka za prąd i gaz nie stosuje się do szpitali i szkół, oraz że Magistrat winien przedłożyć na następnej posiedzeniu R. M. dokładne dane odnośnie pokrycia reszty zezwolonego kredytu wraz z wykazem oszczędności w poszczególnych pozycjach budżetu na rok bieżący, oraz dokładne rozliczenie do końca roku budżetowego funduszy na zamierzoną akcję pomocy dla bezrobotnych. Następnie uchwalila R. M. zaciągnąć długo terminową pożyczkę w wysokości 1 miliona zł. na dalsze prowadzenie i ukończenie budowy 30 kl. szkoły powszechnej z tem, iż analuje się pierwotną uchwałę R. M. co do zaciągnięcia półmilionowej pożyczki w Zakładzie

Ubezpieczeń Społecznych w Król.-Hucie Sprawę regulaminu dla R. M. referował radny p. Cieśliński. Po dłuższej dyskusji powzięto uchwałę tą sprawę odroczyć na przeciąg najdalej 14-tu dni. Przewodniczący R. M. przeczytał list dziękczynny nadesłany przez p. Starostę Korolę z okazji złożonych mu przez Radę Miejską życzeń w dniu Jego zaślubin. W miejsce ustępującego członka z komisji gospodarczej p. radnego Jasiulka wybrano jednogłośnie p. radnego Nowaka. Przy wolnych głosach interpelował radny p. Stawinoga Magistrat w sprawie urzędnika magistrackiego p. Dziuby, o wyniku którym zobowiązał się p. burmistrz zareferować na jednym z następnych posiedzeń R. M. Przy tej okazji polecamy przewodniczącemu R. M. zaważać do protokołu mistrza stołarskiego p. Czoderkę z Wielkiego Chelmu przy Mysłowicach. O godz. 9,30 obrady zakończono.

Włamanie. W nocy z czwartku na piątek włamali się o godz. 24 dotychczas niewysłędzeni sprawcy do biura p. adwokata Wojtyny przy ul. Lublinieckiej. Zabrali pewną część gotówki pozatem nic nie naruszyli i ulotnili się w niewiadomym kierunku. Policja prowadzi śledztwo. Z sposobu wykonania kradzieży wynika, że sprawcy należą do przestępców rutynowanych. Ogólna szkoda łącznie z uszkodzeniem mebli biurowych wynosi około 500-zł. Jak się dowiadujemy, p. adwokat Wojtyna natychmiast poczynił wszelkie kroki zapobiegawcze, ażeby w przyszłości zabezpieczyć się od podobnego wypadku. Szkoda pokryta jest ubezpieczeniem.

Nowy lekarz. Przy ul. Karola Miarki 20 osiedlił się nowy lekarz dla chorób kobiecych oraz dziecięcych Dr. Kazimiera Komunicka. (Patrz ogłoszenie.)

Przydział. Z dniem 12 bm. został przydzielony do tut. starostwa referendarz Dr. Kazimierz Skulicz.

Urodziny. P. Dudek Augustyn przy ul. Stalmacha nr. 3 obchodził w dniu wczorajszym (16 bm.) swe 65-lecie urodzin P. D. piastuje stanowisko kościelnego przy tut. ewangelickim Urzędzie Parafjalnym już przez 32 lata. Życzyni solenizantowi oraz czytelnikowi naszych Nowin „Szczęść Boże”. Ad multos anos.

Porządek nabożeństw kościelnych od 18 październ. do 21 październ. 1931r
Niedziela o godz. 6,45 w int. Stow. Czeładników Katolickich. o godz. 8,30 w int. jubilatów małżeńskich, o godz. 10 w int. Kongregacji Marjańskiej (niem.) o godz. 11,30 parafjaln.
Poniedziałek o godz. 6,15 za zmarłych rodziców Lasaków i Skrzypulców; o godz. 7,30 rocznica za d. śp. Jana Balli z kond.; o godz. 8 za nowożeńców Ulfig-Jesioneck (niem.)
Wtorek o godz. 6,15 za zmarłych z rodzin Ulfig i Jesioneck (niem.) o godz. 7,30 rocznica za d. śp. Józefa Kaczmarczyka z kond.; o godz. 8 za d. śp. Adolfa Buczka i Ignacego Koronka.; Środa o godz. 6,15 w int. Kongregacji Marjańskiej (niem.) o godz. 7,30 msza św. (niem.)

Z pow. Tarn. Gór.

Boronów W stanie Morfeusza wracał do domu torem kolejowym kolejarz Pars, który pochwycony przez nadjeżdżający pociąg i odrzucony w bok, wskutek czego zmiażdżoną została twarz Parsa, a po odstawieniu go do szpitala Pow. w Tarn. Górach zmarł. Pogrzeb odbył się dnia 15 bm. z kostnicy szpitala Pow. w Tarn. Górach. Śp. Pars jak się dowiadujemy osierocił żonę i kilkoro dzieci.

Sowice. Roboty przy budowie gmachu urzędu gminnego robią dobry postęp. Wykonanie budowy powierzono taksamo jak i w Nakle budowniczemu p. Juretkiemu, który sprowadził się przed krótkim czasem z Świerklańca do Tarn. Gór.

Chechło. W niedzielę dnia 25 października br. parafia Chechło obchodzi doroczny odpust pod nazwą Chrystusa Króla. O godz. 11-tej przed południem odbędzie się uroczysta suma z wystawieniem na intencje parafjan, zaś o godz. 3 po południu uroczyste nieszpory. Mamy nadzieję, że w niedzielę na

**Zysk na kiesz-
szeni i zysk na
zdrowiu!**

Przy praniu Persilem zbyteczne jest wszelkie pranie wstępne, przede wszystkim zaś niehygieniczne tarcie i szczotkowanie. Niechaj Persil sam wykona całą pracę! Persil robi swoje! Ale pamiętać zawsze, że należy Persil rozpuścić w zimnej wodzie, a bieliznę zagotować raz jeden i to krótko! Wystarczy to zupełnie. 1 paczkę Persilu wziąć na 2½ do 3 wiader wody.

Persil to Persil

powyższy odpust przybędą pątnicy również z innych parafii powiatu tarnogórskiego.

Nakło. Wspaniały budynek Gminny jest na ukończeniu i w krótkim już czasie oddany będzie do użytku publicznego.

SZARLEJ — W. PIEKARY

Krwawe rodzinne porachunki. W mieszkaniu Mikła Franc. w Szarleju powstała bójka na tle niesnasek rodzinnych pomiędzy nim a szwagrami jego braćmi Pawłem, Alojzym i Augustynem Pierszkami i w trakcie bójki pchnął Pierszka Augustyn sztyłem siodlarskim Mikła w piersi, tak, że przebił mu płuca. W stanie groźnym odstawiono okaleczonego Mikła do szpitala Powiatowego w Szarleju.

Z rady gminnej w Szarleju. W środę odbyło się posiedzenie rady gminnej, na którym uchwalono zaciągnięcie pożyczki w wysokości 20 000 złotych na budowę dróg i wodociągów w Banku Gospodarstwa Krajowego. Na rzecz bezrobotnych uchwalono pobierać następujące dodatki: od rachunku gminnego 2 proc., od każdej zabawy 5-zł., 10 gr. od każdego biletu kinowego, oraz 10 proc. z taksy targowej. Następnie uchwalono dodatkowy budżet w wysokości 4,218 zł. 56 na pokrycie najróżniejszych rachunków.

Zebranie. w niedzielę o godz. 11 odbędzie się w lokalu p. Kubańskiego zebranie zarządów grup powstańczych północnej części pow. Świętochłowickiego.

ZE SPORTU.

Strzybnica.

W związku z notatką p. t. zawody piłkarskie w dniu 4. X. rb. na boisku w Boruszowicach, mistrz kl. „B” Unja Strzybnica c/a „Olimpia” Boruszowiec zamieszczoną w numerze 73 z dnia 10 października rb. „Nowin”, Zarząd K. S. „Unja” stwierdza, że podania przez sportowca z Boruszowca (sekretarz Olimpii) są niezgodne z prawdą i wyjaśnia w tej sprawie co następuje: Ów sportowiec, który nie ma najmniejszego pojęcia o regulach w grę piłkę nożną prowadził wyżej podany mecz. Ponieważ I. drużyna Olimpii składa się prawie z wszystkich emerytowanych graczy z Strzybnicy, którzy kiedyś bronili barwy Unji i u nas zamieszkują,

gra prowadzona była już z początku w ostrem tempie lecz fair. Po uzyskaniu przez Unję pierwszej bramki sędzia i gracze z Boruszowca byli zaniepokojeni i zaczęła się ze strony Olimpii gra brutalnie w następstwie czego było różne nieładne wyzywanie i wygrożowanie na graczy Unji. Dlaczego ów odpowiednio pouczony sportowiec — sędzia tego nie zapobiegł? Co do dyscypliny i karności drużyny Unji to stwierdzamy, iż nie wymaga ona od takich zepsutych sportowców poprawek czyli krytyki, dowodem czego są pochwalne sprawozdania sędziowskie z gier o mistrzostwo, również i u publiczności uzyskała drużyna Unji uznanie. Dalej stwierdzamy, iż zachowanie się drh. Unji względem sędziego było początkowo bez wszelkiej krytyki, lecz gdy ów nieumiejętny sędzia zaczął dotkliwie krzywdzić Unję, co i publiczności podpadało, zwrócił się nasz kapitan do niego z prośbą, aby podobne wypadki unikał, lecz było to wszystko bez skutku — sędzia z wszelkimi środkami dążył do wygrania. 10 minut przed zakończeniem uznał sędzia dla swej drużyny bramkę z spalonego, już druga niesłusznie uznana. Unja mocno protestuje, lecz daremnie, uradowany sędzia wskazuje piłkę do środka w przeciwnym razie zerwie mecz (bo już miał czego chciał). Unja znana ze swej ambitości podaje się i graje dalej. Niedługo po technicznie przeprowadzonym przeboju Unja uzyskuje wyrównanie i już oburzała się Olimpia. Tu gwizdek już nie miał nic wspólnego z sędziem bo gwizdać musiał. Krótko przed końcem atak Unji umieszcza znowu piłkę w siatkę i z tem ustaliła Unja wynik 4 : 3 na jej korzyść. Dodać należy, iż sędzia związku przez swą nieświadomość daleko skompromitować może swój klub, jak tu miało miejsce.

Za Zarząd:

Sekretarz Klubu „Unja”.

Więzienie dla dłużników w świetle projektu ustawy o prawie egzekucyjnym.

(Dokończenie.)

Wierzyciel posiadający klauzulę, może choćby egzekucji z ruchomości nie rozpocząć, żądać złożenia wykazu i przysięgi, jeżeli egzekucja z ruchomości przeprowadzona w ostatnich 6 miesiącach w poszukiwaniu innej pretensji nie dała zupełnego zaspokojenia. Wymienione wyżej żądanie wierzyciela sąd

ŁAŃCUCH PRASOWY.

Pan radca Bach złożył w naszej Red. na rzecz Pow. Kom. Nies. Pom. Bezrob. 20-zł. i prosi temsamem p. Dyr. Dutschera fy. Lukaszika o kontynuowanie łańcucha prasowego.

może oddać, jeżeli dłużnik udowodni, że posiada nieruchomości lub wierzytelność hipoteczną, które zdaniem sądu mogą dać pełne zaspokojenie a prowadzenie egzekucji z tych przedmiotów nie jest połączone ze zbyt wielkimi kosztami.

Wniosek o nakazanie dłużnikowi złożenia wykazu i przysięgi sąd rozpoznaje na posiedzeniu po wysłuchaniu stron. Wierzyciel może na posiedzeniu sądowym zadać dłużnikowi pod przysięgą pytania, zmierzające do wykrycia jego obiektów majątkowych, a więc np. czy ma konto w banku itp.

Kulminacyjny moment w tem postępowaniu ma miejsce wtedy, gdy dłużnik bez uzasadnionej przyczyny nie stawiał się na posiedzeniu, wyznaczonem do złożenia wykazu i przysięgi, lub na posiedzeniu odmówił wyjaśnień albo złożenia przysięgi — wówczas sąd na wniosek wierzyciela zarządzi uwięzienie dłużnika, oraz zagrozi mu dalszym uwięzieniem na wypadek gdyby dłużnik w ciągu dni 7 po zwolnieniu nie dopełnił nałożonego nań obowiązku.

Po pierwszym zwolnieniu uwięzienie może być zastosowane ponownie, o ile dłużnik nie złoży wykazu i przysięgi. Uwięzienie nie może w każdym wypadku trwać dłużej niż 2 tygodnie. Dłużnik uwięziony ma możliwość wyjścia na wolność, a mianowicie może żądać, by w godzinach urzędowych był doprowadzony do sądu celem złożenia wykazu i przysięgi.

Poszukuję chłopca, który ma zamiar wyuczyć się rzemiosła piekarskiego.

Podanie wraz z życiorysem przedłożyć do Redakcji.

Kino „NOWOŚCI”

Od piątku 16 do środy 21. bm.
100-procentowy
przepiękny film dźwiękowy cały w
naturaln. kolorach p. t.

Król Zebraków

Pod rządami przesadnego i niedołęznego króla Ludwika XI, Francja chyli się ku upadkowi. Książę Burgundji chcąc wykorzystać sytuację wypowied wojnę, wśród tłumu zostało popularnym Francois Villon, który ma być powieszony.

Kino „APOLLO”

Od piątku dnia 16 października
I. Film

Niebezpieczny Szlak

w roli głównej TOM MIX.

II. Film Psia dola

w roli głównej CHARLIE CHAPLIN.

Zgubiłem kartę cyrkulacyjną którą unieważniam

KOLONKO KAROL,
Tarn. Góry Lubliniecka 32

„Szumka” to najlepszy napój
bealkoholowy.

Ważne dla P. T. Przemysłowców i kupców pow. tarnogórskiego i lublinieckiego!

Niniejszem zawiadamiamy najuprzejmiej, że otworzyliśmy w TARNOWSKICH GÓRACH, przy ul. Staropocztowej nr. 1

Biuro Buchalteryjne „Merkur” i Biuro Ludowe

Przeprowadzamy po tanich cenach w abonamencie miesięcznym zakładanie i prowadzenie księgowości handlowej i przemysłowej, sporządzanie bilansów, załatwianie korespondencji handlowej w językach polskim i niemieckim, tłumaczenia na język polski i niemiecki, oraz wszelkie inne prace wchodzące w ten zakres.

Dalej załatwiamy wnioski i podania do wszystkich władz i urzędów w różnych sprawach, wszelkie sprawy podatkowe jak odwołania, reklamacje i inne podania do władz skarbowych, wszelkie podania i wnioski do władz sądowych, wnioski o nakazy zapłaty, przeprowadzanie inkasa, sprawy rentowe, podania do władz wojskowych, oraz wszelkie inne prace w tym zakresie.

Ze względu na to, że prowadzenie prawidłowej księgowości kupieckiej przynosi P. T. kupcom i przemysłowcom wielkie korzyści, temwięcej, że nowe projekty reform podatkowych przewidują znaczne ulgi i zmniejszenie podatku przemysłowego dla prowadzących prawidłowe księgi handlowe, poleca się P. T. kupcom i Przemysłowcom, założenie i prowadzenie prawidłowej księgowości kupieckiej.

Posiadając siły fachowe, dajemy pełną gwarancję za fachowe i sumienne wykonanie wszelkich zleceń.

Biuro otwarte codziennie od godziny 8 do 12-tej i 15-tej do 18-tej.

„MERKUR”

Biuro Buchalteryjne i Biuro Ludowe w Tarn. Górach, ul. Staropocztowa.

Chcesz się usamodzielnąć, kupić lub wybudować sobie własny dom — oszczędzaj zawczasu i składaj pieniądze

w Banku Ludowym

Spółdz. z odpow. nieogr.

Tarnowskie Góry, Rynek nr. 15 gdzie otrzymasz wysokie odsetki i punktualny zwrot oszczędności. — Gdy własne fundusze nie starczą uzyskasz pomoc w Banku w formie korzystnej pożyczki.

Oszczędności gwarantowane są majątkiem członków który wynosi miliony złotych.

● Na sezon jesienny ●

polecam najnowsze wzory w materiałach damskich na suknie i płaszcze jakoteż aksamity wszelkich gatunków i welurów.

W szczególności polecam mój bogato zaopatrzonej magazyn konfekcji damskiej, który przynosi najnowsze modele i to po najtańszych cenach.

Nowo zaprowadziłem bieliznę trykotową dla pań, panów i dzieci.

Z powodu tego, że nie jestem w stanie dać wszelkie artykuły do okna wystawowego — upraszam o zwiedzenie mego magazynu bez obowiązku kupna. Niskie ceny a jednak prima towar.

W. BOLIK, Tarn. Góry ul. Krakowska 19.

Drogerja „pod Bocianem”

WŁADYSŁAW SZULGIT

Tarnowskie Góry, ul. Krakowska 17 Telefon 72.

POLECA PO CENACH NISKICH:

Pokosty — farby — lakiery — pendzle!

Skuteczne środki trujące na myszy i szczury

Mortaina tępi skutecznie szwaby, rusy i wszelkie robactwo. — „Mola” niszczy mole i wszelkie owady pod gwarancją. — „Wywabi” czyści wszelkie plamy.

NA SEZON JESIENNY

polecam

po znacznie niższych cenach mój bogato zaopatrzonej skład materiałów na suknie, bluzki, oraz na ubrania męskie.

Flanele, aksamity i wyroby trykotowe jako też — — —

WSZELKIE ARTYKUŁY i KONFEKCJĘ DAMSKĄ i MĘSKĄ

Wielki wybór w firankach, obrusach, derkach, chodnikach i DYWANACH.

K. Kaczmarczyk, Tarn. Góry Krakowska 5, parter i I. p. - telefon nr. 1155.

Składajcie swoje oszczędności

W ODDZIALE MIEJSKIM

Komunalnej Kasy Oszczędności Powiatu w Tarnowskich Górach przy ul. Krakowskiej 12 (parter)

Kasa płaci najwyższe odsetki.

Za wkłady Oszczędnościowe gwarantuje powiat tarnogórski całym swoim majątkiem nieruchomym i wpływami podatkowymi.

Oddział miejski załatwia wszelkie czynności wchodzące w zakres bankowości.

Otwiera rachunki bieżące (Konto korrent).

Inkaso weksli. — Zakup i sprzedaż walut zagranicznych i monet złotych.

Najtańszem i najdogodniejszym źródłem zakupu

SOLIDNYCH MEBLI

jest Firma Bracia JOJKO

w TARNOWSKICH GÓRACH, NOWY RYNEK NR. 7.

Lazarus Moeller

Tow. z ogr. odp.

TARNOWSKIE GÓRY-FILJA SZARLEJ

tartak parowy i heblarnia

STAŁY SKŁAD

belek, krokwi, bocznych desek nielamowanych, szalówek, desek do wykładania, materiałów budowlanych, okraglaków i pół-okraglaków, materiałów stolarskich w wszelkich rozmiarach, listw przyściennych oraz drzewa liściastego każdego rodzaju

Rok założ. 1850.

Telefon Tarn.-Góry 25 i 36

Telefon Szarlej 122.

Restauracja i Kawiarnia „Polonia”

TARNOWSKIE GÓRY, ul. Krakowska nr. 10

poleca dobrze pielęg. piwa tyskie, wina, wódki i likiery.

Ciepłe i zimne potrawy o każdej porze.

ŚNIADANIA, OBIADY i KOLACJE.

Dziennie koncert orkiestry 3 p. ul.

od godz. 19,30 do 1,30.

Przyjmuje zamówienia na bankiety, wieczorki itp.

CENY ZNIŻONE.

W. Szczupakowski.

Wyjątkowo tanie źródło zakupu!

SPECJALNOŚĆ: pończochy, bielizna, trykoty, towary krótkie i manufakturyjne, firanki i chodniki po cenach bardzo niskich.

Dom. tow. A. L. Klimek,

Tarnowskie Góry, ul. Krakowska nr. 9.

Stale na składzie

wszelkiego rodzaju materiały do budowy Kanalizacji i Instalacji.

Narzędzia rzemieślnicze

MASZYNY DLA PRZEMYSŁU i ROLNICTWA.

SPRZĘTY KUCHENNE,

DŹWIGARY, ŻELAZA i BLACHY.

Wielki wybór.

Ceny przystępne.

Tarnogórski Handel Żelaza

dawniej A. BAUM

Tarnowskie Góry, Zamkowa 4, Telefon 16 i 18.

Szkoła Tańców

K. GRUCZYK i HAMPEL

TARNOWSKIE GÓRY, Hotel pod Lipami

Lekcje tańców

we wtorki i piątki o godz. 8-mej wiecz.

Futra!

Futra!

Zawiadamiam Szanowną Publiczność z Tarnowskich Gór i okolicy, że wykonuję

wszelkie roboty kuśnierskie

wzorowo i starannie w mojej pracowni.

W bieżącym miesiącu wykonuję wszelkie reperacje i przeróbki po cenach o 40 proc. niższych. Przyjmuję również wszelkie skórki do wygarbowania.

O łaskawe poparcie prosi

S. Blum,

Tarnowskie Góry, Krakowska 25, Wejście z ulicy Staropocztowej. —

Najbezpieczniejszą lokatą pieniędzy jest własny dom!

Do tego celu dopomożemy Wam

przez udzielenie

długoterminowej taniej pożyczki

Żądajcie naszych bezpłatnych prospektów.

ŚLĄSKI

ZWIĄZEK KREDYTOWY

TARNOWSKIE-GÓRY, RYNEK 10.

P. S.

Wpłacone przez naszych klientów pieniądze są w 100% zabezpieczone pierwszomiejscowymi hipotekami złoty w złocie.